

N:o 56.

Af herr Östberg, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om skogsaccis.

Det i Kungl. Maj:ts proposition n:o 112 vid innevarande riksdag framlagda förslaget till lag om skogsaccis innebär utan tvifvel en bättre lösning af problemet att bereda kommunerna ett rättvist afvägdt bidrag från skogen till bestridande af deras utgifter än något af de tidigare framställda förslagen. Men om Riksdagen därför skulle vilja godkänna den princip, hvarpå förslaget är grundadt, böra dock de föreslagna bestämmelserna enligt min mening ändras i en viktig punkt.

I propositionen föreslås, att den period, för hvilken beskattning äger rum, skall bestämmas till kalenderåret. I detta afseende skiljer sig det till Riksdagen öfverlämnade förslaget från såväl 1905 års skogsskatte-kommittés förslag som den mening, hvilken uttalats af kammarrätten.

Nämnda kommitté hade föreslagit beskattningsperioden till tiden från och med den 1 juni det ena året till och med den 31 maj det följande och i motiveringen därom anført bland annat: »Skogsafverkningen är i vårt land hufvudsakligen förlagd till vintern och sträcker sig därför vanligen ut öfver två kalenderår. Resultatet af afverkningen kan icke öfver-skådas förrän på våren, då man erhåller kännedom om huru mycket som afverkats under hela den föregående afverkningssäsongen. Då man inför en särskild skogsbeskattning, som på det närmaste hänför sig till afverk-

ningen, är det uppenbarligen nödvändigt, att denna beskattning ansluter sig till de faktiska förhållanden, under hvilka afverkningen försiggår. Nu är hvarje vinters afverkning praktiskt sedt en odelbar enhet. Detta måste beskattningen taga hänsyn till. Om man vid taxering till skogsaccis fasthölle vid den vanliga indelningen i kalenderår, skulle denna enhet brytas, och en riktig deklaration om hvad som under det förflutna året afverkats skulle i hög grad försvåras, om icke rent af omöjliggöras. Det visar sig alltså nödvändigt att i lagstiftningen om skogsaccis använda ett särskildt afverkningsår såsom beskattningsperiod.»

Kammarrätten har i sitt utlåtande öfver de af Kungl. Maj:t tillkallade sakkunniges förslag anført, att ämbetsverket, som funne sig böra lämna utan erinran förslagets bestämmelser om taxeringsförfarandet och instansordningen, emellertid ansåge hvad skogsskattekommittén andragit om nödvändigheten af att såsom beskattningsperiod använda ett hela afverkningssåsongen omfattande taxeringsår förtjäna allvarligt beaktande. Och äfven om ett sådant försvårande eller omöjliggörande af en riktig deklaration, hvarom kommittén talat, icke skulle behöfva befaras blifva en följd af kalenderårets användande såsom beskattningsår, skulle genomförandet af de sakkunniges förslag i fråga om beskattningsåret medföra en annan betydande olägenhet. Det låge i allmänhet vid skattelagstiftningen vikt uppå, att taxering och skatteuppbörd till tiden förlades så nära som möjligt efter den tid, då den inkomst influiter, som utgjorde grunden för taxeringen, och i fråga om beskattningen af skogsafverkning, som ofta medförde en betydande tillfällig inkomst, utan att någon mera stadigvarande skatteförmåga hos den skattskyldige kunde förutsättas, torde denna synpunkt böra i särskildt hög grad beaktas, i synnerhet om, såsom i de sakkunniges förslag förutsattes, skatteplikten ålades afverkaren och följaktligen den realsäkerhet, som kommittén velat vinna genom att lägga skatteplikten på fastighetens ägare, måste undvaras. Enligt de sakkunniges förslag skulle emellertid taxeringen exempelvis år 1910 afse kalenderåret 1909 och följaktligen omfatta hufvudsakligen det virke, som under vintern 1908—1909 huggits och under de första månaderna af år 1909 blifvit så tillredt och upplagdt, att dess mängd kunnat bestämmas. Den af taxeringen föranledda uppbörden skulle äga rum först i slutet af år 1910 eller början af år 1911 eller således ett och ett halft till två år efter det att virket blifvit i lagförslagets mening afverkadt, och för en afverkning, som exempelvis på två vintrar fördes till slut, skulle accisen börja uttagas först efter det att afverkningen och utdrifningen af virket alldeles

afslutats. Från skatteteknisk synpunkt måste detta anses mindre önskvärdt, och för kommunerna skulle det antagligen i ej så få fall omöjliggöra accisens utfående.

Kammarrätten ifrågasatte därför, huruvida icke månadsskiftet april—maj kunde anses vara den rätta gränspunkten för beskattningsåret.

De tungt vägande skäl, som af kommittén och kammarrätten anförts, hafva icke kunnat af föredragande departementschefen underkännas, men han anser, att så stora praktiska olägenheter skulle uppstå genom att antaga kommitténs förslag, att det blir nödvändigt att bestämma kalenderåret såsom skatteperiod. Enligt det föreliggande förslaget skall taxeringen till skogsaccis ske af kommunalnämnden och besvär däröfver anföras hos pröfningsnämnden. Då enligt gällande bevillningsförordning besvär hos pröfningsnämnden skola vara inlämnade senast den 15 juli, vore det omöjligt att på den korta tiden af en och en half månad medhinna deklaration, taxering och besvärs ingifvande. Då tiden blefve alldeles otillräcklig, äfven om, såsom kammarrätten ifrågasatt, taxeringsåret bestämdes till 1 maj—30 april och således tiden till pröfningsnämndens sammanträde utsträcktes till två och en half månad, funnes enligt departementschefens åsikt ingen annan utväg än att låta beskattningsperioden sammanfalla med kalenderåret.

Hvad sålunda anförts i fråga om otillräckligheten af tiden mellan 21 maj eller 30 april och 15 juli är fullkomligt riktigt, men detta innebär enligt min mening icke tillräckligt skäl att uppgifva ett i och för sig välbetänkt förslag beträffande beskattningsåret. Den anmärkta svårigheten kan öfvervinnas därigenom att pröfningsnämnden har ett särskildt sammanträde på hösten för att handlägga inkomna besvär öfver skogsaccisbeskattning.

Den viktigaste synpunkten i denna fråga är, att taxering och uppbörd böra förrättas så snart som möjligt efter skogens afverkning och uppmätning. Det är vid all beskattning af vikt, att skattens betalande följer nära på inkomstens uppbärande, och detta lika mycket i den skattskyldiges eget välförstådda intresse som till vinnande af större säkerhet, att skatten ordentligt inflyter. Men att denna grundsats iakttages är af skäl, som ej behöfva närmare utvecklas, ännu viktigare i fråga om skogsaccisen än i fråga om bevillningen, då stora skogsafverkningsaffärer mycket ofta äro af helt tillfällig natur. Det synes därför uppenbart, att taxeringen bör ske så snart som möjligt efter den tid, då skogsafverkningen i regeln är afslutad för året, eller den 31 maj.

Det lämpligaste sättet att ordna denna sak synes mig vara, att skatteperioden bestämmes till tiden från och med den 1 juni till den 31 maj, att deklarationerna skola inlämnas före den 1 juli, att taxeringen genom kommunalnämnden skall vara avslutad den 15 augusti, att besvär skola vara till pröfningsnämnden inlämnade före den 1 oktober och att pröfningsnämnden sammanträder för att pröfva besvär angående skogsaccis under oktober månad.

Att pröfningsnämnden får hålla två sammanträden, ett i juli för att handlägga ärenden, som falla under bevillnings- och inkomstskatteförordningarna, och ett i oktober för att pröfva besvär om skogsaccis, kan icke medföra några betydande olägenheter eller stora kostnader, särdeles då på grund af 1907 års förordning antalet ledamöter hädanefter lärer blifva mindre än förr. Det vore till och med en fördel ur den synpunkten, att ej alltför många och olikartade ärenden hopas vid ett sammanträde.

Kostnaderna för detta andra sammanträde böra gifvetvis betalas af skogsaccismedel och således fördelas på kommunerna.

Skulle detta förslag vinna godkännande, påkallas en ändring i 45 § bevillningsförordningen, så att där införas bestämmelser om pröfningsnämndens senare sammanträde i oktober.

Med anledning af hvad jag sålunda anför, hemställes,

att §§ 10, 17, 26, 31, 32, 35, 41 och 44 i
Kungl. Maj:ts förslag måtte gifvas följande lydelse:

10 §.

Skyldighet att på heder och samvete afgifva *deklaration* till ledning vid taxeringen åligger enhvar accispliktig för virke, som han under *tiden från och med den 1 juni det föregående året till och med den 31 maj det löpande året* inom kommunen afverkat, i den mån virket ej användts för ändamål, som i 7 § omfattas, eller ock blifvit upplagdt till användning för sådant ändamål; så ock för förut ej taxerad virke, hvarmed han under nästföregående år så förfarit, att accisplikt enligt 5 § *b)* för virket inträdd.

17 §.

Deklaration skall före den 1 juli aflämnas till vederbörande kommunalnämnds ordförande.

26 § (första stycket).

Taxeringen skall, så fort ske kan, påbörjas och vara afslutad före den 15 augusti.

31 §.

Före den 1 oktober skola skogsaccislängden, behörigen summerad, taxeringsprotokollet samt deklARATIONERNA med tillhörande handlingar af kommunalnämndens ordförande insändas till Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet.

32 §.

Åtnöjes ej den, som taxerats till skogsaccis, med taxeringen, må han, om han icke enligt stadgandet i 19 § förlorat rätt till talan, i taxeringen söka ändring hos pröfningsnämnden genom besvär, hvilka, skriftligen affattade, skola senast före klockan tolf på dagen den 1 oktober eller, om då är helgdag, nästföljande dag till Kungl. Maj:ts befallningshafvande ingifvas.

Pröfningsnämnden sammanträder i oktober för att pröfva besvär öfver taxering till skogsaccis och skall hafva afslutat detta arbete före månadens utgång.

35 § 1 mom. (tredje stycket).

Den, hvilkens deklaration icke blifvit af kommunalnämnden följd och till hvilken underrättelse därom icke blifvit i den ordning, som i 22 § 2 mom. föreskrifves, afsänd före den 1 september, äge ock, därest

han ej enligt 19 § förlorat sin talan, att, utan hinder däraf att han icke hos pröfningsnämnden öfverklagat taxeringen, i här ofvan stadgad tid och ordning anföra besvär hos kammarrätten angående sin taxering, i hvad densamma bestämts annorlunda än han uppgifvit.

41 § (tredje stycket).

Uppbördsstämma hålles efter den 1 december.

44 §.

Af skogsaccismedlen skall efter kommunalstämmans pröfning utgå skälig ersättning till kommunalnämndens ordförande för hans besvär med taxeringsarbetet. Kostnad för blankettryck, postafgifter och andra nödiga utgifter skola ock af dessa medel gäldas.

Ersättningen till pröfningsnämndens ledamöter för deras inställelse vid sammanträde för handläggning af ärenden rörande skogsaccis äfvensom öfriga kostnader, som af sådant sammanträde föranledas, skola betalas af de kommuner, där taxering till skogsaccis förekommit, efter fördelning dem emellan i förhållande till det belopp af skogsaccis, som för hvar och en af dem blifvit af pröfningsnämnden fastställt, och utgå af kommunen tillkommande skogsaccismedel.

Stockholm den 22 april 1908.

G. F. Östberg.